

תיאטרון

רקס

אני והסרני'נט (התיאטרון הקאמרי) מאת איירה לוי; ביום פיסר פריי: תפאורה ארוג (אדר) — הוא הצגה משעשעת הגורמת בסופה קשיים מרובים לצופה המבצע, ה שואל את עצמו: מה כאן, תיאטרון או רקס?

במרכז סיפור המעשה עומד בן אכרים מאריוונגה, המבוסס לחיל האוויר, וההופך את סדרי מחנה האימונים על פיהם והופך בעצ' מו גבור החיל בעל כרחו. אלא שלעומת החייל האמיץ שחוק המקורי, שמאחורי תע' לולוי ודבריו המטופשים כביכול הסתתרה פילוסופית חיים מסוימת, הרי החייל ה' אמריקאי הוא פשוט מסומסם ומפגר בשכלו, במידה והוא גורם לצחוקו של הצופה. הרי זה בעזרת שורת בדיחות תפלות ומטופשות, שמקומן הנכון הוא בקרקס מסוג גרוע. עוזרים להפיכת הבמה לזירת קרקס שלשה גורמים נוספים: הביום, התפאורות ומשחקם של רוב השחקנים. הבימוי הפך את המתרחש על הבמה לחיקוי גרוע של סרט הוליוודי. אפניית לכך הסצינה בה נמצא גבור ה' עלילה בתוך צוות מטוס, הממריא מעל לשטח גינסיים אטומיים. אדר בנה על הבמה חתך

הנסיון האחרון נעשה בידי הרקדנית אירנה גיטרי. לאחר חודשים של הכנה מוקדמת (העולם הזה 1004), הופיעה אירנה השבוע עם להקתה על הבמה. לא היתה זו הצגת באלט במובן המקובל של המלה. רוב התכנית התבסס על הופעות יחיד של אירנה עצמה, בקטעי באלט מעניינים למדי.

גם בקטעים בהם השתתפה הלהקה, היתה ההופעה מבוססת כולה על יכולתה של אירנה. תלמידיה היו חסרים עדיין את הכושר הטכני הדרוש להופעה בפני קהל. חסרה להם אפילו התכוונה היסודית של ידיעה כיצד להתנוג על במה. הפלא היה כי גם מבעד לחוסר יכולת טכנית זו, אפשר היה להבחין בכוריאוגרפיה המקורית של מורתם, כי שאת הקטע המוצלח ביותר במאה האיש אותו אוהב, מחול לפי יצירתו של גרשונין.

מאחורי הקלעים

צחוק ברמקול

מחזה חרש על חייהם של תושבי ה' עיר לוד, יוגש בקרוב לוועדת הריפרסואר של התיאטרון הקאמרי. על-ידי משה שמיר.

ברלינסקי, לביוש, צור וארצי ב"אני והסרני'נט" הטבל בא מעצמו

פנימי של מטוס, על כל אביוריו. אך גם שחקן מתחיל, ללא תפאורה ברקע, היה מצליח לטעת בלב הצופה הרגשה של סיסה במסיס. יותר משעושים זאת כל אנשי הצוות על רקע התפאורה הריאליסטית.

דמות חורגת. תפקידו של וויל — שחקן האמריקאי — הוטל על יוסף (בומבה) צור, שהוא מוקיון יותר משהוא שחקן. הוא התורם את התרומה החשובה ביותר להשלמת התמונה הקרקסית. בומבה אפילו לא טרח לעצב דמות מיוחדת, או לנסות ולהבין את תפקידו. הוא פשוט הלביש את עצמו על התפקיד. במקום להודות עם וויל, הוא מזהה את וויל בדמותו הוא.

היחיד החורג מהמסגרת הכללית, ונראה אמנם כבלתי שייך לחלוטין להצגה, הוא זלכן לביוש, בתפקיד הסרני'נט הנופל במיד קרבן לטפשותו של וויל. ברור שלא היה זה קשה מדי עבורו לעצב דמות סובלת. כל שחקן שהיה חייב לשחק לצדו של בומבה היה מצעב דמות כזאת. אפילו מכלי לדעת את התפקיד.

מחול

נסיון חדש

הבאלט הוא הכבשה השחורה במשפחת דאמנות ישראל. למרות שבמדינה קיימות רקדניות וכוריאוגרפיות בעלות שפ, וסטודי יות לבאלט במספר רב, נשאר שטח זה בבחינת גן בלתי מעובד. הנסיונות המעטים שנעשו בעבר להקמת תיאטרון באלט קבוע, נכשלו כולם. תפקיד היחיד של הסטודיות נשאר לספק רקדנים לבמות רביו, או להפוך לאולפני ריתמיקה לילדים.

משום כך, כל נסיון לחדש במת באלט קביעה, אפילו ברמה נמוכה, מהנה התקד בית לגבי המצב הקיים. כי רק נסיונות — גם אם הם נכשלים תחילה — עשויים לשאת פרי בכוא הזמן.

תרגום

לפני הספירה

שירת העמק (מאת שלום אש, הוצאת קרני, 208 עמודים) — אינה אלא צרוך סיפורים גדושי ציוניות — פרי עשות ביקוריו של שלום אש בארץ, בין השנים 1908-1956. מרבית הסיפורים שייכים לחקר פה שלפני הספירה הנוצרית הספרותית של אש, אשר עוררה עליו את זעם המבקרים היהודיים ודעת-הקהל גם יחד.

החשוב בסיפורים, שירת העמק, אשר נתן לספר את שמו, מוקדש למתישבי עיך חרוד. בזה אחר זה עוברים לפני הקורא טיפוסי חלוצים: שרה וברל, אשר נאלצו לחדות את מימוש אהבתם עד לאחר הת' בסטות המשק; חנה זלצוב, אשר נאנסה על-ידי קוואקים במלחמת האזרחים הרוסית ומצאה לבסוף את המנוחה והנחלה בזרר עותיו של בורלאק, אשר היה דומה להפליא לאיכר רוסי; שלמה מוראבסקי, אשר הסתיי את נישואיו ואת הריגן אשתו, לאה, בפחרו מפני תעדת החברים של הקיבוץ.

כל השאר מסופר גם בספר השומר, או בספרים ציוניים-היסטוריים אחרים. החלוצים קודמים. אחר מהם, יוסל יודקוביץ, אף מת בקדחת. הם הודפים התקפת בדיחים, חולבים את הפרות ורוקדים הורה.

מה הם המניעים להתנדבות חלוצית זו? מסביר שלום אש: "לא למען שכר עבוד, דומה כי אף לא למען אידיאל. עובדים היו בקנאות, כאילו מצחים הם לכפר עתן... לכרות תהום רחבה ועמוקה ביניהם לבין אבותיהם ולפתוח לעצמם במו ידיהם פרק חדש בחיים חדשים."

קרוב לחדאי שלום אש לא ביקר בעיך חרוד המפולגת לפני היצאת החרגום העברי של סיפור זה. אין ספק שאילו ביקר שם, היה משנה את השקפתו לפחות במקצת.

נוח זינבה. סיפור שני, כשרון לארץ ישראל, נכתב בשנת 1914 בחברון, לאחר שפגש אש את מכרו החתיק, מי שהיה סוחר גדול ביקטרינוסלאב, חורש את שדות העמק, היהודי, נוח, מרעב את עצמו ואת בני ביתו, משכן איתם בחושה ערבית ה' רוסה למחצה, נלחם קשות בשממה, בקדחת — ובאשתו, ינטה, שאינה יכולה להסתגל לתנאים החדשים.

גם הפעם נותן אש הסבר מקורי להת' והגותו המזורה של הסוחר העשיר. לדבריו נובע הכל מכישרון מיוחד לארץ-ישראל הטמין בליבו של כל יהודי, אש, אשר השי' תקע בישראל לא מזמן, נתברך, כנראה, רק בחצי' מנה של כישרון מסוג זה. סיפורי החלוצים, שאינם אלא סיפה בים של נביאים, שליחים, מהפכנים, סרסורים לדבר' צבירה כמוסקה נגב ובתולות קדושות, ניתנו לקורא הישראלי רק כפיצוי על התנכרותו הממושכת של הסופר לעם ולארץ.

חדש וקריא

● תורת הנאום (מאת ז'ר יוסף נדבה, הוצאת הדר, 301 עמודים) — מחקר עברי ראשון על אמנות הדברנות, מימי ה' תנ"ך ודמוסטנס ועד ימי צ'רצ'יל. המחבר מרצה באוניברסיטת תל-אביב, שם את ה' דגש על הצד המעשי של השמעת הקולות המרתקים והמשכנעים. נותן הוראות לשיפור המיבטא, אופן הנעת הידיים, ניהול ישיבות ושידור הרצאות ברדיו. מסוגל להיות לעזר לעורכדין ולחכים.

● היינה — משורר סורר זמורה (מאת אנטונינה ואלנטי, הוצאת עיינות, 303 עמודים) — עלולותיו המיוזרות של יהודי שהתנצר, שנא את הנצרות, נאבק על השקפתו המהפכנית ואהב את אשתו ה' פרימיטיבית, אשר לא קראה אף שיר מ' שיריו, בגדה בו בחברת רועי'ונות יפי' תואר. בניגוד לביוגראפיות אחרות של משור' ררים, אין ספר זה מכלל כמעט כל קטעי שירה.

● ספורי חסידים (מאת הרב שנמה יוסף ז'ין, הוצאת אברהם ציוני, 383 עמודים) — 443 סיפורי פלאות ואימרות חריפות של צדיקים, שומסו מדור לדור, הרכיכו הגדול ביותר של סולקלור חסידי שיצא לאור אי פעם. אמנם עורך הקובץ מזהיר מפני אמונה יתירה בסיפורי ניסים, אבל אין כל איסור ליהנות מהם.

כוינו וכיו!

בנק א"י לדיסקונט בע"מ